

Про можливе співробітництво К. з острожанами засвідчують його тісні контакти з *М. Смотрицьким*. Він брав участь у випуску “Треноса” *М. Смотрицького*, за що був ув’язнений. Також виступав наставником цього письменника-полеміста, коли той прийняв чернецтво. *М. Смотрицький*, зі свого боку, надзвичайно високо цінував К. Проголосив промову (казанье) на його похороні, а також написав “Лямент... на жалісну смерть... Леонтія Карповича”.

Джерела та література: Маслов С. И. Казанье Мелетия Смотрицкого на честный погреб о. Леонтия Карповича. – Київ, 1908; Мицько І. З. Острозька слов’яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990. – С. 93; Смотрицький М. Лямент світу вбогих на жалісну смерть... Леонтія Карповича // Українська поезія XVII ст. – Київ, 1988. – С. 131-150.

Петро Кралюк

“Грамматика словенська язика” (м. Вільно, 1586)

Видана віленською друкарнею Мамоничів 8 жовтня 1586 року. У рукописних списках XV-XVI ст. цей твір має назву “Іоанн Дамаскин. О осми частех слова”. Автором вважається псевдо-Іоанн Дамаскин, перекладачем тексту з грецької на церковнослов’янську мову – Іоанн, екзарх Болгарський. Надруковано за списком, отриманим з острозької бібліотеки (“газофілакії” – скарбниці).

Друк складається із 14 нумерованих аркушів. Надруковано форматом в 4°. Набір 17-18 рядків на сторінці. Розміри 10 рядків – 82, 50 мм. Сигнатури позначені кириличними цифрами на першому аркуші зошита.

Зміст видання: арк. [4-14] – текст Граматики; арк. [14] зв. – післямова (“Бга блгаго блгодатію”). Про обставини передачі списку

йдеться в післямові: “А за прозбою жителеи столицы великаго княства литовскаго града Вилни. Сиа кграматыка словенська языка з газофілакїи славного града Острога властное ѿчизны яснѣ велможного кнжати и пна пана Константина Константиновича кнжати на Острогу, пана на Дѣбнѣ, воеводы Кїевскаго маршалка земли Волынские и прочаа.

З щодробливого его млѣти ласки выдана дла наоученѣа и вырозѣмѣнѣа бжѣтвеннаго писаѣна а за помочю хвою на несмертнѣю славѣ народѣ домѣ его кнжаѣско⁴⁵ млѣти выдрѣкована в мѣсте Виленскомѣ”.

Публікації: Гусева А. А. Издания кирилловского шрифта второй половины XVI в.: Сводный каталог. – Кн. 1-2. – Москва, 2003. – Рис. 100.1-12 (факсиміле арк. [4-14]); Ягич И. М. Рассуждения южнославянской и русской старины о церковнославянском языке // Исследования по русскому языку. – С.-Петербург, 1885. – Т. 1. – С. 335-342, 959.

Місце зберігання: відомі 2 неповні примірники – Росія, Москва (РДАДА (з б-ки С. Медведева); С.-Петербург (РНБ (кн. П. П. В’яземського)).

Каталоги стародруків: В помощь составителям сводного каталога старопечатных изданий кирилловского и глаголического шрифтов: Метод. указания. – Вып. 4: Предварительный список старопечатных изданий кирилловского шрифта второй половины XVI в. / Сост. Ю. А. Лабынцев. – Москва, 1979. – № 91. – С. 31; Гусева А. А. Издания кирилловского шрифта второй половины XVI в.: Сводный каталог. – Кн. 1-2. – Москва, 2003. – № 100. – С. 713; Издания кириллической печати XV-XVI вв.: 1491-1600: Каталог книг из собрания ГПБ / РНБ; Сост. В. И. Лукьяненко. – С.-Петербург, 1993. – № 92. – С. 193-194; Каратаев И. П. Описание славяно-русских книг, напечатанных кирилловскими буквами. – С.-Петербург, 1883. – Т. 1. – № 113. – С. 232-233; Книга Беларусі. 1517-1917. Зводны каталог. – Мінск, 1986. – С. 63-64.

Література: Анушкин А. Во славном месте Виленском. Очерки из истории книгопечатания. – Москва, 1962. – С. 68-69 (фото вихідних даних); Зернова А. С. Типография Мамоничей в Вильне (XVII век) // Книга: Исследования и материалы. – Москва, 1959. – Сб. 1. – С. 184-186; Німчук В. В. Мовознавство на Україні в XIV-XVII ст. – Київ, 1985. – С. 69-145.

Наталія Бондар

